

P9_TA(2024)0359

EuroHPC algatus idufirmade kohta, et suurendada Euroopa juhirolli usaldusväärse tehisintellekti vallas

Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2024. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2021/1173 seoses EuroHPC algatusega idufirmade kohta, et suurendada Euroopa juhirolli usaldusväärse tehisintellekti vallas (COM(2024)0029 – C9-0013/2024 – 2024/0016(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine)

(C/2025/3785)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2024)0029),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 187 ja artikli 188 esimest lõiku, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C9-0013/2024),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 82,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A9-0161/2024),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud tekstist kõrvale kalduda;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatseb komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1**EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED (*)****komisjoni ettepanekule**

2024/0016(CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2021/1173 seoses EuroHPC algatusega idufirmade kohta, et suurendada Euroopa juhirolli usaldusväärse tehisintellekti vallas

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 187 ja artikli 188 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾,võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/... ⁽³⁾ (millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (edaspidi „tehisintellekti käsitlev õigusakt“) eesmärk on parandada siseturu toimimist, kehtestades ühtse õigusraamistiku eeskätt selleks, et arendada, turustada ja kasutada tehisintellekti kooskõlas liidu väärtustega.
- (2) Alates 2021. aastast, kui võeti vastu nõukogu määrus (EL) 2021/1173 ⁽⁴⁾, on tehisintellekti vallas tehtud väga suuri tehnilisi edusamme ning tehisintellektist on kõikjal maailmas saanud suure strateegilise tähtsusega ja vastakaid tundeid tekitav valdkond. Euroopa Liit on nende jõupingutuste esirinnas, mille eesmärk on toetada usaldusväärse tehisintellekti alast **eetilist ja** vastutustundlikku innovatsiooni, tagades samas, et olukord ei välju ohtlikul viisil kontrolli alt, ja töötades välja tulemusliku juhtimise.
- (3) 13. septembril 2023. aastal kuulutas komisjon vastutustundlikku tehisintellektialast innovatsiooni toetava tervikliku lähenemisviisi osana välja uue strateegilise algatuse, millega tahetakse anda usaldusväärse tehisintellekti vallas tegutsevatele Euroopa uuenduslikele idufirmadele võimalus kasutada liidu kõrgjõudlusega andmetöötluse võimsust oma mudelite treenimiseks. See täiendab tööd, mida tehakse turvalise tehisintellekti piiride kehtestamiseks määruse (EL) 2024/... raames, juhtimisstruktuuride loomiseks ja innovatsiooni toetamiseks tehisintellekti käsitleva kooskõlastatud kavaga.
- (3a) Selleks et kasutada ära oma superandmetöötlustaristut ja edendada Euroopa uuenduslikku tehisintellekti ökosüsteemi, sealhulgas tehisintellektivabrikute loomise kaudu kogu liidus, on komisjoni 24. jaanuari 2024. aasta teatises usaldusväärse tehisintellekti valdkonna idufirmade ja innovatsiooni edendamise kohta sätestatud strateegiline investimisraamistik, mis võimaldab liidu idufirmadel ja tööstusharudel realiseerida oma potentsiaali saada usaldusväärsete kõrgetasemeliste tehisintellektimudelite, -süsteemide ja -rakenduste valdkonna eestvedajateks.**

(*) Muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud paksus kaldkirjas, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga **■**.

⁽¹⁾ ELT C....., lk....

⁽²⁾ arvamus, ELT C....., lk....

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/..., millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (tehisintellekti käsitlev õigusakt) ja muudetakse teatavaid liidu õigusakte (ELT L...).

⁽⁴⁾ Nõukogu 13. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1173, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1488 (ELT L 256, 19.7.2021, lk 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj>).

- (4) Kuna liidu kõige võimsam maailmatasemel superandmetöötlusvõimsus on Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte (edaspidi „ühisettevõtte“) üksustel, tuleks komisjoni kõnealuse algatuse elluviimiseks teha kättesaadavaks just need üksused. Seega on vaja lisada ühisettevõtte praegusele kuuele eesmärgile veel üks eesmärk, mille kohaselt superarvutitel hakkaks olema oma osa liidu uues tehisintellektialgatuses, **tagades õigluse, läbipaistvuse, usaldusväärsuse ja positiivse sotsiaalse mõju ning reageerides liidu vajadustele ja eesmärkidele.**
- (5) Uus eesmärk võimaldaks ühisettevõttel tegutseda sellistes valdkondades nagu spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite või superarvutite sektiioonide **ajakohastamine või** soetamine ja käitamine, et võimaldada kiiret masinõpet ja tehisintellekti **usaldusväärsuse ja eetiliste** suurte alusmodelite treenimist, **suurendades seega liidu konkurentsivõimet ja tööstusbaasi tehisintellekti vallas.** Samuti peaks ühisettevõttel olema lubatud kehtestada uus kord **eelkõige** tehisintellektiga tegelevate idufirmade ja selles vallas tegutseva laiema teadusringkonna juurdepääsuks tema andmetöötlusressurssidele ning töötada välja spetsiaalsed tehisintellektirakendused, **-mudelid ja -süsteemid**, mis on optimeeritud tema superarvutitel käitamiseks, **tagades samas avatud juurdepääsu, õigluse ja läbipaistvuse.** Need muudatused võimaldaksid ühisettevõtte pakutavat andmetöötlusvõimsust ja -teenuseid vajaduste järgi sättida, et soodustada tehisintellekti ulatuslikku treenimist, väljatöötamist ja kasutuselevõttu liidus, mis ei ole praeguse määruse alusel võimalik.
- (5a) Ühisettevõtte peaks avatud juurdepääsu põhimõtete alusel looma ühtse kontaktpunkti viisil, mis võimaldab eri liiki kasutajatel tehisintellekti potentsiaali superandmetöötluses täielikult ära kasutada. Tehisintellektivabrikute pakutavaid võimalusi tuleks ulatuslikult tutvustada idufirmadele, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEdele), innovatsiooni ökosüsteemidele ja teaduritele, kes osalevad Euroopa programmides, tuues esile arvukaid eeliseid, mida tehisintellekt võib superandmetöötlusrakendustes pakkuda. Lisaks peaks liidu tasandil tehtav tehisintellektivabrikute koostöö muutma andmetöötlusvõimsuse kui teenuse kogu liidus kättesaadavaks, mis on hädavajalik pakutavate tugiteenuste jaoks, lihtsustades veelgi juurdepääsu sellele elutähtsale taristule. See peaks aitama arendada ka nõudluspõhiseid EuroHPC superarvuteid, tagades, et taristu vastab kogu liidus kasutajate ja sektorite muutuvatele vajadustele.
- (5b) Euroopa Parlamendi 14. detsembri 2023. aasta resolutsioonis innovatsiooni ning tööstusliku ja tehnoloogilise konkurentsivõime suurendamise kohta idu- ja kasvufirmadele soodsa keskkonna loomisega ⁽⁵⁾ rõhutatakse, et kasvufirmadel on innovatsiooni, töökohtade loomise ja majanduskasvu edendamisel liidus oluline roll, ning kutsutakse komisjoni ja liikmesriike üles võtma vastu kasvufirmade nõuetekohase määratluse, mis põhineb skaleeritavusel, võttes samal ajal arvesse, kuidas need erinevad idufirmadest, kasvufirmadest ja VKEdest. Ühisettevõtte juhatus peaks määrama kindlaks sellistele spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutitele ja asjakohastele tugiteenustele juurdepääsu tingimused eri kasutajakategooriate jaoks, näiteks idufirmad ja VKEd, kõrgharidusasutused ja teaduskeskused, et saada võitu kulupiirangutest ja ressursidega seotud eksperimentide puudulikkusest.
- (5c) Kuna superarvutite kasutamine tehisintellekti otstarbel eeldab suuremat andmekasutust, on oluline, et need asuvad läheduses või oleksid kiirete võrkude kaudu olemasoleva või kavandatava andmekeskusega ühendatud. Lisaks peaksid sellised andmekeskused vastama täielikult Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/1791 ⁽⁶⁾ artiklis 12 sätestatud nõuetele ning olema tulevikus ühendatud ühtsete Euroopa andmeruumidega, et hõlbustada mudelite treenimist sektori põhi valdkondades. Majutavatel üksustel peaks olema võimalik tulemuslikult kasutada ühtsetelt Euroopa andmeruumidelt saadavat rahalist toetust oma taristu täiustamiseks, sealhulgas andmekeskuste soetamiseks või ajakohastamiseks. Edendada tuleks eri algatuste vahelist koostööd.
- (5d) Kuna superarvutite kasutamine tehisintellekti otstarbel eeldab arvutusvõimsuse märkimisväärset suurendamist, mis omakorda toob kaasa suurema energiatarbimise, peaks majutavatel üksustel olema olemas nende energiatõhusust ja keskkonnakestlikkust käsitlevad kavad. Nende kavade jaoks tuleks tagada, et superarvutitel on juurdepääs turvalisele ja stabiilsele võrguühendusele ja elektrivarustusele, eelistatavalt puhta ja taskukohase energia kaudu, hõlmates ka elektrienergia kasutamist, mis võivad samuti põhineda taastuvenergia, ja kohapeal toodetud elektrienergia kasutamist. Lisaks peaksid tehisintellektimudelid vastama määruses (EL) 2024/... [tehisintellektimäärus] sätestatud energiatarbimise nõuetele. Täita tuleb ka kõnealuses määruses sätestatud üldotstarbeliste tehisintellektimudelite suhtes kehtivaid aruandekohustusi.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0480.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1791, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (ELT L 231, 20.9.2023, lk 1).

- (5e) Tehisintellektivabrikud pakuvad terviklikke superandmetöötluse tugiteenuseid tehisintellektiga tegelevatele idufirmadele, väikestele uuenduslikele ettevõtetele ning laiemale teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemile. Need teenused on üliolulised selleks, et hõlbustada juurdepääsu superarvutitele, pakkudes spetsiaalseid programmeerimisvahendeid ja algoritmilist tuge tehisintellekti treenimismudelite ja -süsteemide arendamiseks, katsetamiseks, hindamiseks ja valideerimiseks. Lisaks aitavad need luua uudeid kasutusmalle ja uusi rakendusi liidu strateegilistes valdkondades, sealhulgas robotika ja tootmise, uute materjalide ja akude, kosmose ja lennunduse, liikuvuse, ühendatud juhtimise ja automaatsõidusüsteemide, tervishoiu ja hoolduse, biotehnoloogia, energeetika, kliimamuutuste ja nendega kohanemise, keerukate süsteemidünaamikate, virtuaalsete maailmade ja digitaalsete kaksikute, küberturvalisuse, põllumajandustavade, teadusuuringute ja innovatsiooni ning avaliku sektori jaoks.
- (6) Selleks et viia käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/... (millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid) kohaldamise alguskuupäevaga, peaks see olema kohaldatav asjatu viivitusega.
- (7) Seepärast tuleks määrust (EL) 2021/1173 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2021/1173 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:
 - a) lisatakse järgmised punktid 3a ja 3b:

„3b) „spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti“ – superarvuti, mis on ennekõike projekteeritud suurte **tsiviilüldotstarbeliste** tehisintellektimudelite treenimiseks ja uute tehisintellektirakenduste jaoks **ning arenevate tehnoloogiate ja süsteemide jaoks**;
 - 3c) „tehisintellektivabrik“ – ühes või mitmes kohas asuv **avatud ökosüsteem**, mis tagab tehisintellekti superandmetöötlusteenuste taristu, mis koosneb spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutist või superarvuti tehisintellektisektsioonist **või lisatud tehisintellektialase suutlikkusega EuroHPC superarvutist**, sellega seotud andmekeskusest ja spetsiaalsetest juurdepääsuteenustest ja tehisintellektisuunitlusega superarvutiteenustest, mis **avatult ja aktiivselt arendavad, meelitavad ligi, hoiavad ja koondavad** talente, et teha kättesaadavaks **vajalikud** pädevused, **oskused ja teadmised, ning mis abistavad ja juhendavad kasutajaid tehisintellekti otstarbel superarvutite kasutamisel ning mis pakuvad nende hooldamiseks vajalikke teenuseid**;“;
 - b) punkt 9 asendatakse järgmisega:

„9) „EuroHPC superarvuti“ – ühisettevõtte täisomandis või osalevate riikide või erasektorist pärit partnerite konsortsiumi ja ühisettevõtte kaasomandis andmetöötlussüsteem, mis võib olla tavapärane superarvuti (tipptasemel superarvuti, tööstuslik superarvuti, spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti või keskklassi superarvuti), tavapärase ja kvantarvuti hübriid, kvantarvuti või kvantsimulaator;“.
- 2) Artikli 3 lõikele 2 lisatakse järgmine punkt h:

„h) arendada ja kasutada tehisintellektivabrikuid, et toetada väga konkurentsivõimelise, **kestliku, usaldusväärse ja eetilise ning** uuendusliku tehisintellekti ökosüsteemi edasist arengut liidus.“.
- 3) Artikli 4 lõikele 1 lisatakse järgmine punkt h:

„h) tehisintellektivabrikud – usaldusväärse ja eetilise tehisintellekti arendamine, mis hõlmab tehisintellektisuunitlusega superandmetöötlusteenuste taristu kättesaadavaks tegemist, et suurendada veelgi tehisintellekti ökosüsteemi innovatsioonisuutlikkust ja -oskusi, **kõnealuses tegevussuunas tegeletakse muu hulgas alljärgnevaga**:

 - i) hangitakse ja kasutatakse spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuteid, mis paiknevad kas sealsamas kus **andmekeskused** või on nendega väga kiirete võrkude abil ühendatud;

- ii) ajakohastatakse olemasolevaid EuroHPC superarvuteid, et anda neile tehisintellektialane suutlikkus;
- iii) võimaldatakse juurdepääs spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutitele või **lisatud tehisintellektialase suutlikkusega** EuroHPC superarvutitele, sealhulgas laiendades nende kasutamist suure hulga avaliku ja erasektori kasutajate, sealhulgas idufirmade, **kasvufirmade, VKEde, kõrgharidus- asutuste ja laiema teadusringkonna** seas;
- iiia) **tutvustatakse ulatuslikult võimalusi, mida tehisintellektivabrikud pakuvad idufirmadele, kasvufirmadele ning teadusringkondadele ja innovatsioonikogukondadele;**
- iv) käitatakse ühes või mitmes kohas asuvaid ja tehisintellektisuunitlusega superandmetöötlusteenuste keskusi, mis toetavad tehisintellektiga **tegelevate** idufirmade ning **teadusuuringute** ja innovatsiooni **ökosüsteemi, abistades ja juhendades kasutajaid, edendades interdistsiplinaarseid teadusuuringuid**, pakkudes algoritmilist tuge, tuge tehisintellektimudelite ja -süsteemide edasise arendamise, treenimise, katsetamise, hindamise ja valideerimise jaoks ning tuge uute suuremahuliste tehisintellektirakenduste arendamiseks **strateegilistes valdkondades** ;
- v) käitatakse superarvutisõbralikke programmeerimiskeskusi, sealhulgas tehisintellektirakenduste paralleelseerimiseks, et superandmetöötlustsuutlikkuse kasutamist optimeerida, **ning käitatakse muid tehisintellekti toetavaid superandmetöötlusteenuseid;**
- vii) **läbipaistva, võrdseid võimalusi pakuva ja avatud protsessi kaudu** meelitatakse ligi, koondatakse, koolitatakse **ja hoitakse** talente, **sealhulgas üliõpilasi, arendajaid, teadureid, teadlasi ja kasutajaskonda**, et suurendada nende pädevust, oskusi **ja teadmisi** tehisintellekti otstarbel EuroHPC superarvutite kasutamisel, **ning pakutakse kohandatud juhendamist;**
- viii) suheldakse teiste tehisintellektivabrikutega, tehakse oma teenused kättesaadavaks kogu Euroopas, **pööratakse pidevat tähelepanu geograafilisele ja soolisele tasakaalule** ning töötatakse koos EuroHPC pädevus- ja tippkeskustega ja muude liidu tehisintellektialaste algatustega, nagu tehisintellektiga tegelevate idufirmade keskused, tehisintellekti ja andmete ökosüsteemid, tehisintellekti katsetamise ja sellega eksperimenteerimise rajatised, Euroopa keskne tehisintellektiplatform, tehisintellektisuunitlusega digitaalse innovatsiooni keskused, tehisintellektiga seotud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi teadmus- ja innovatsioonikogukonnad, **programmi „Euroopa Horisont“ tehisintellektiga seotud ühissettevõtted ja partnerlused**, Euroopa asjaomane teadustaristu ja muud asjaomased algatused;
- viiia) **hooldatakse ja optimeeritakse tehisintellektialase suutlikkusega superarvuteid, tagades nende usaldusväärsuse ja jõudluse täiustatud arvutusülesannete täitmiseks.“.**

4) Artikli 9 lõiget 5 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine punkt g:

- „g) spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite puhul kehtivad majutavate üksuste suhtes järgmised täiendavad valikukriteeriumid:
 - i) lähedus **kavandatud või** olemasolevale andmekeskusele **või sellega ühendatus väga kiirete võrkude kaudu kooskõlas direktiivi (EL) 2023/1791 artikliga 12;**
 - ia) **majutava üksuse visioon ja kavad, mis on seotud spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite energiatõhususe ja keskkonnakestlikkusega, olelusingil põhineva lähenemisviisi kasutamise, puhtale ja taskukohasele energiale piisava juurdepääsu omamisega, sealhulgas elektristulepingute kaudu, mis võivad põhineda taastuvenergial, ning kohapeal toodetud elektrienergia kasutamise;**

- ii) majutava üksuse visioon, kavad ja suutlikkus käsitleda tehisintellektialaste idufirmade, teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemi ning tehisintellekti kasutajaskonna probleeme, **tõhustades niisugust ökosüsteemi koostoime ja innovatsiooni edendamise, mis hõlmab ka tulevastesse tehnoloogiatesse investeerimist, panustades toetavatesse tsentraliseeritud või hajutatud tehisintellektisuunitlusega superandmetöötlusteenustesse ja neid osutades;**
 - iii) selle meeskonna kogemuste ja oskusteabe kvaliteet ja asjakohasus, kes peaks hakkama vastutama tehisintellektisuunitlusega toetavate superandmetöötlusteenuste eest;
 - iv) kavandatud suhtlus ja koostöö teiste tehisintellektivabrikute, EuroHPC pädevus- ja tippkeskuste ning asjaomaste tehisintellektialgatustega, nagu tehisintellektiga tegelevate idufirmade keskused, tehisintellekti ja andmete ökosüsteemid, tehisintellekti katsetamise ja sellega eksperimenteerimise rajatised, Euroopa keskne tehisintellektiplatform, tehisintellektisuunitlusega digitaalse innovatsiooni keskused ja muud asjaomased algatused;
 - v) majutava üksuse praegune suutlikkus ja tulevased kavad aidata kaasa talendireservi väljaarendamisele, **ligimeelitamisele, koolitamisele ja hoidmisele ning superarvutite kasutamise alaste oskuste, suutlikkuse ja pädevuse loomisele, sealhulgas inkubaatorite ja kiirendamisprogrammide kaudu idufirmadele pakutava toetuse vormis;**
- ga) **olemasolev majutav üksus, kelle juhatus on valinud õiglase ja läbipaistva menetluse teel ning pärast osalemiskutse avaldamist, võib luua tehisintellektivabriku, kui ta vastab artikli 9 lõike 5 punktis g osutatud kriteeriumidele.“.**
- 5) Artiklile 9 lisatakse järgmine lõige 6a:
- „6a. **Majutavad üksused loovad** artiklis 12a osutatud spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite ning artiklites 11, 12, 12a, 14 ja 15 osutatud EuroHPC superarvutite jaoks idufirmadele, kasvufirmadele, VKEdele ja muudele kasutajatele ühtse kontaktpunkti, et lihtsustada juurdepääsu oma tugiteenustele **ja toetada nende oskuste ja pädevuse arendamist.“.**
- 6) Artikli 10 lõike 2 punkt l asendatakse järgmisega:
- „l) konkreetsed tingimused, mida kohaldatakse, kui majutav üksus käitab EuroHPC superarvutit tööstussektori kasutajate jaoks, spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutit **või olemasolevaid lisatud tehisintellektialase suutlikkusega EuroHPC superarvuteid.“.**
- 7) Lisatakse järgmine artikkel 12a:
- „Artikkel 12a
- Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite soetamine ja omandiõigus
1. Ühisettevõtte soetab spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutid ja on nende omanik.
 2. Artikli 5 lõikes 1 osutatud liidu rahaline panus katab kuni 50 % spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite soetusmaksumusest ning kuni 50 % nende käitamiskuludest.
- Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite omamise kogukulu ülejäänud osa katab osalev riik, kus majutav üksus on asutatud, või majutuskonsortsiumis osalevad riigid ning sellele võivad lisanduda artiklis 6 osutatud panused.
3. Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite tarnija valimine põhineb hanketingimustel, mis on nõudluspõhised ning milles võetakse arvesse kasutajanõudeid ja süsteemi üldist tehnilist kirjeldust, mille valitud majutav üksus on esitanud oma osalemiskutse taotluses. Valimisel arvestatakse ka tarneahela turvalisusega.
 4. Ühisettevõtte võib tegutseda selliste spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite esimese kasutajana, millesse on integreeritud peamiselt liidus välja töötatud tehnoloogia.

5. Kui see on julgeolekukaalutlustel asjakohaselt põhjendatud, võib juhatus tööprogrammis otsustada, et tarnijate osalemisele spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite soetamise seatakse tingimused kooskõlas määruse (EL) 2021/694 artikli 12 lõikega 6, või piirata tarnijate osalemist julgeolekuga seotud põhjustel või liidu strateegilise sõltumatusena otseselt seotud meetmete puhul kooskõlas nimetatud määruse artikli 18 lõikega 4.

6. Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutid peavad asuma EuroHPC superarvutit majutavas üksuses, mis asub liidus.

7. Ilma et see piiraks põhikirja artikli 23 lõikes 4 sätestatud ühisettevõtte likvideerimist, võib kõige varem viis aastat pärast seda, kui majutavasse üksusesse paigaldatud spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti on edukalt läbinud vastuvõtukatse, anda selle omandiõiguse üle kõnealusele majutavale üksusele, müüa selle muule üksusele või selle kasutuselt kõrvaldada, kui juhatus on teinud sellekohase otsuse ja täidetakse majutuslepingu tingimusi. Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti omandiõiguse üleandmise korral hüvitab majutav üksus ühisettevõttele üleantava superarvuti jääkväärtuse. Kui majutavale üksusele omandiõigust üle ei anta ning superarvuti otsustatakse kasutuselt kõrvaldada, kannavad ühisettevõtte ja majutav üksus asjaomased kulud võrdselt. Ühisettevõtte ei vastuta kulude eest, mis on tekkinud pärast spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti omandiõiguse üleandmist või selle müümist või kasutuselt kõrvaldamist.“

8) Artiklit 15 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ühisettevõtte võib kuulutada välja osalemiskutse tema omandis või kaasomandis olevate EuroHPC superarvutite ajakohastamiseks eesmärgiga suurendada superarvuti jõudlust peaaegu eksatasandini, suurendada superarvuti tehisintellektialast suutlikkust või suurendada superarvuti sooritusvõimet muul viisil, sealhulgas kvantkiirenditega.“; lõige 2 jäetakse välja;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Liidu rahalise panuse osakaal ajakohastamise soetusmaksumuses on sama nagu liidu rahalise panuse osakaal EuroHPC algse superarvuti maksumuses, mis amortiseeritakse algse superarvuti eeldatava järelejäänud kasutusea jooksul. Liidu rahalise panuse osakaal ajakohastamisega seotud täiendavates tegevuskuludes on sama nagu liidu rahalise panuse osakaal EuroHPC algse superarvuti maksumuses.“

9) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige 1b:

„1b. Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuteid ja lisatud tehisintellektialase suutlikkusega EuroHPC superarvuteid kasutatakse eelkõige suurte üldotstarbeliste tehisintellekti treenimismudelite ja uute tehisintellektirakenduste väljatöötamiseks, katsetamiseks, hindamiseks ja valideerimiseks, samuti selliste tehisintellektilahenduste edasiseks arendamiseks liidus, milleks on vaja kõrgjõudlusega andmetöötlust, ja suuremahuliste tehisintellektialgoritmide täitmiseks eesmärgiga lahendada teaduslikke uurimisülesandeid.“;

b) lisatakse järgmine lõige 2b:

„2b. Juhatus määrab kindlaks **tingimused** juurdepääsuks spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutitele ja lisatud tehisintellektialase suutlikkusega EuroHPC superarvutitele vastavalt artiklile 17, võttes arvesse tehisintellektialaste idufirmade ja teadusuuringute ökosüsteemi erivajadusi. **Juhatus võib määrata eri liiki kasutajate või rakenduste jaoks kindlaks juurdepääsu eritingimused, sealhulgas** idufirmadele, kasvufirmadele ja VKEdele mõeldud erijuurdepääsu. **Teenuse turvalisus ja kvaliteet on igas kasutajakategoorias kõigile kasutajatele ühesugused.** Juurdepääsu andmisel kaalutakse ainult neid ettepanekuid, mille sisuks on liidu normide ja väärtustega, eelkõige Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud väärtustega, kooskõlas olevate usaldusväärsete ja eetiliste tehisintellektimudelite, -süsteemide ja -rakenduste väljatöötamine. **Juurdepääsu kriteeriumid, metoodika ja juhendid juurdepääsu prioriseerimise kohta määratakse kindlaks kooskõlas tehisintellekti sisseprojekteeritud eetilise lähenemisviisiga ja programmi „Euroopa horisont“ eetilise hindamise mehhanismi toel.“**

10) Artikli 17 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liidu osa EuroHPC tipptasemel, kvant- ja spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite kasutamise pääsuajast on otseselt proportsionaalne artikli 5 lõikes 1 osutatud liidu rahalise panusega EuroHPC superarvuti omamise kogukuludesse ning ei ületa 50 % konkreetse EuroHPC superarvuti kasutamiseks mõeldud kogupääsuajast.“.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Nõukogu nimel
eesistuja
